

מאורות אל העבר

טו חשון תרץ | 18/11/1929

סמל האצ"ל עם מפת שתי גדות הירדן-מאת אתר האצ"ל, שימוש הוגן בלוגו(ויקפדיה)

שתי גדות לירדן

חברי אגודת הסטודנטים הרביזיוניסטים בעיר קובנה בליטא חששו מאוד לגורלו של מנהיגם הנערץ, זאב ז'בוטינסקי, שעמד לשוב לארץ ישראל הסוערת שלאחר מאורעות תרפ"ט. על בקשתם ממנו לשקול את נסיעתו מליטא לארץ, השיב ז'בוטינסקי ביום ט"ו במרחשוון תר"ץ (18.11.1929) בכתיבת הבית הראשון לשירו הנודע "שמאל הירדן" (הידוע יותר כ"שתי גדות לירדן"). השיר, שבהמשך עודכן והורחב, פורסם על ידי ז'בוטינסקי בבמות שונות. הוא נשא בחובו שתי אמירות שעליהן התחנכו חניכי תנועת בית"ר והתנועה הרביזיוניסטית: הראשונה, הנחישות לשמירה על שלמות הארץ כולה ("תשכח ימיני הבוגדת"), כולל עבר הירדן המזרחי שנקרע על ידי הבריטים משטחה של ארץ ישראל ההיסטורית בשל שיקולים קולוניאליים ותכונות פוליטיות. השני, הוא המחויבות לשוויון זכויות ולהגינות כלפי כל תושבי הארץ. לימים, הפך השיר להמנון הבולט של התנועה הלאומית, והעניק השראה לסמלו של האצ"ל (המדגיש את המחויבות לריבונות גם על עבר הירדן המזרחי) ושל תנועת החירות. ביטויים וציטוטים שונים מהשיר משמשים עד היום (את שני הצדדים) במסגרת השיח הציבורי על אופייה הרצוי של מדינת ישראל.

